

Zápis ze setkání pracovních skupin v rámci projektu: Aktualizace SPRSS regionu Brdy-Vltava na období 2018–2022

Název jednání: **Setkání pracovních skupin**

Datum konání: 12. 6. 2018

Doba konání: 15.30– 17.30 hod.

Místo konání: Dům s pečovatelskou službou Dobříš, Dukelské náměstí 443, Dobříš

Program jednání:

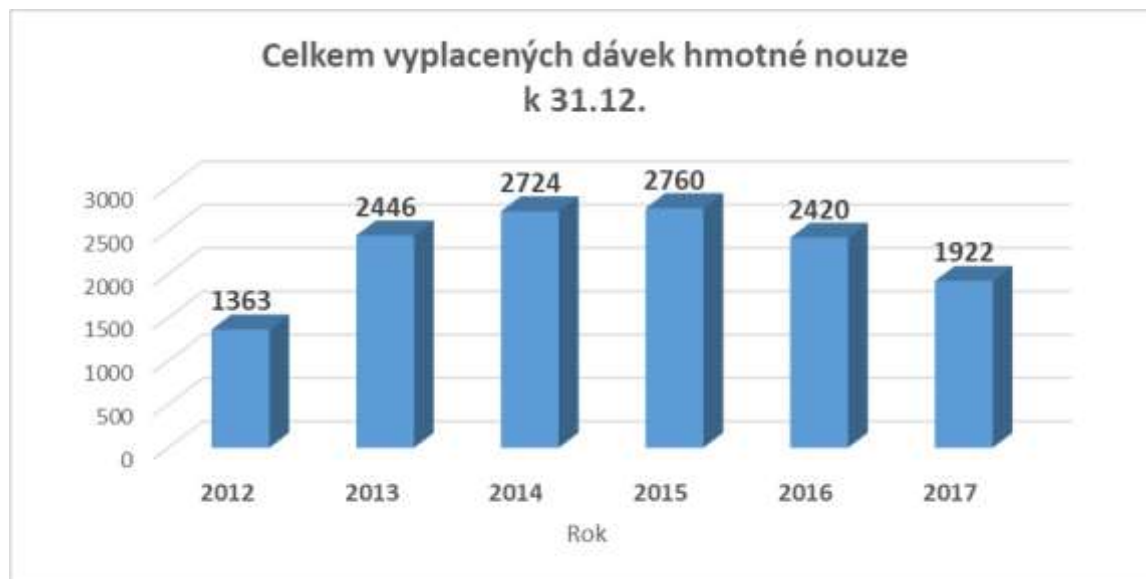
- Zahájení – seznámení s aktuálním postupem prací na SPRSS
- Dotazník k problematice sociálního vyloučení – společný komentář k dotazníku.
- Vývoj počtu vyplacených dávek v hmotné nouzi v letech 2012 – 2017 – komentář.
- **Práce ve skupinách:**
 - 1) způsob trávení volného času dětí a mládeže,
 - 2) provázanost sociálních a zdravotních služeb

Proběhlo společné přivítání přítomných zástupců pracovních skupin. Následně byl představen program.

Metodička projektu představil přítomným stručné výstupy ze sociodemografické analýzy. Nadále bude narůstat počet obyvatel v ORP Dobříš a některé služby budou hůře dostupné. Velmi reálná se jeví rovněž budoucí nedostatečná kapacita v MŠ a ZŠ. V současné době jsou sbírány podklady k analýze osob ohrožené sociálním vyloučením. Obcím byly distribuovány dotazníky mapující povědomí starostů o osobách ohrožených sociálním vyloučením žijících na území jejich obce. Ředitelka MAS Brdy-Vltava prezentovala vytvořený Sociální fond regionu Brdy-Vltava starostům mikroregionu Frýdlantsko, na fond se rovněž přijeli informovat aktéři v sociálních službách a zástupci obcí z MAS Český sever, dochází tak k předávání dobré praxe ověřené na našem území.

Přítomným byla představena tabulka a graf Celkem vyplacených dávek hmotné nouze v letech 2012 – 2017. Následně byl společně diskutován vývoj počtu vyplacených dávek v jednotlivých letech.

Pracovnice ÚP konstatovala:

V roce 2016 a 2017 došlo ke dvěma novelám zákona. První byla změna výše vyplácených dávek. Osoby, které jsou evidovány na úřadu práce více, jak půl roku dříve pobíraly životní minimum, nově je to existenční minimum, které je nižší. Druhá novela se týkala typizovaných poukázek (část dávky je od konce roku 2017 vyplácena formou poukázek). Klienty tento systém odrazuje a jsou méně ochotni požádat o sociální dávky. V roce 2017 může nižší objem vyplacených dávek souviset s velmi nízkou mírou nezaměstnanosti. V roce 2012 chybí v celkovém součtu první dva měsíce roku – změna systému a tyto údaje nejsou dohledatelné. Tento rok byl také přechodový rok, kdy výplaty dávek přešly z pravomoci obecních úřadů na úřady práce.

Pracovníci v sociálních službách:

Tito konstatovali, že roste počet osob tzv. mimo systém. Díky zpřísněným podmínkám na ÚP vypadávají tito lidé z evidence uchazečů o zaměstnání a rovněž ztrácí nárok na dávky. Je otázka, jak velký je počet těchto osob, které jsou reálně nezaměstnané, nebo pracují na černo, nejsou však oficiálně započtené mezi nezaměstnané osoby. Mezi oficiálně nezaměstnané osoby jsou započtení pouze uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP. Dle názoru zúčastněných poskytovatelů sociálních služeb počet sociálně vyloučených osob v regionu Brdy-Vltava narůstá a to zejména z důvodu jejich vypadnutí ze systému (zejména z důvodu nedodržení podmínek ÚP). Odrazující je také zvýšená administrativa, která je často pro sociálně vyloučené osoby nad jejich schopnosti. Typizované poukázky rovněž neberou ve všech obchodech. Osoby vyloučené ze systému pracují často nelegálně, nejsou nikde evidovány. Z tohoto důvodu jsou velmi často zadlužené, protože si neplatí sociální a

zdravotní pojištění. Dluhy v některých případech dosahují desítek tisíc korun, někdy jsou to i statisíce. Dluh je tedy reálně nesplatitelný a tyto osoby jsou z důvodu exekucí obtížně zaměstnatelní (zátěž pro zaměstnavatele). Jedná se v podstatě o začarovaný kruh.

V území je zvažováno zřízení denního centra pro osoby sociálně vyloučené a rovněž pro osoby s psychiatrickým onemocněním, jejichž počet dle konstatování zúčastněných rovněž narůstá. Osoby trpící psychiatrickým onemocněním rychle propadávají sociálním systémem a často se následně stanou sociálně vyloučenými bez reálné možnosti zpětného zapojení do společnosti. Nízkoprahové denní centrum by pomohlo zajistit smysluplné trávení jejich volného času a zabránilo by jejich sociální exkluzi.

Na základě zkušeností vzešlých z plánování sociálních služeb na Frýdlantsku (metodička projektu se zde účastnila setkání s obcemi) byla následně diskutována problematika exekucí dětí a mládeže do 18 let.

Zúčastnění poskytovatelé sociálních služeb se také setkali s exekucemi dětí a mládeže. Může se jednat o nezaplacené místní poplatky (např. za popelnice), které neuhradili jejich rodiče. Dle vyjádření OSVZ Hořovice dodané prostřednictvím konzultantky pro sběr dat se od roku 2016 měnil zákon o místních poplatcích, nově by již dlužníkem měl být rodič a ne dítě. Stejně tak je to u osob s omezenou svéprávností, pohledávka by měla jít za opatrovníkem. Dluhy nezletilých z období před r. 2016 by dle této novely mohly být prominuty. Dle pracovníků OSVZ Hořovice je nutné ověřit, zda obce správně směřují pohledávky za nezaplacené poplatky v souladu s novelou zákona. Velkým rizikem je rovněž předčasné ukončení školní docházky, kdy se následně mladý člověk nezaeviduje na ÚP a tím jim vzniká dluh na sociálním a zdravotním pojištění. Zadluženost dětí je také způsobena například jejich jízdou načerno a následným nezaplacením pokuty. Tento problém je evidován zejména u dětí v dětských domovech (včetně DD Korkyně). Děti nebydlí na adrese trvalého bydliště, kam jim chodí výzvy k zaplacení dluhu. Tím zadluženost roste a o dluhu se dozví až ve vyšším věku, kdy již částka může být kvůli úrokům z prodlení značně vysoká. Konzultantka pro sběr dat upozornila na existenci tzv. Mapy exekucí, kde je zaznamenáno pokrytí území exekucemi až do úrovně obcí. ORP Dobříš se v roce 2017 dle této mapy nacházelo na 135. místě z celkem 206 ORP tzn. celkem 71 ORP z celé ČR je na tom lépe než Dobříš a 134 ORP je na tom hůře. Celkový počet osob v exekuci je v ORP Dobříš 1303, celkový počet exekucí je pak 6729. Na jednu osobu v exekuci tak v průměru připadá 5,2 exekucí. Celkový počet dětí a mladistvých v exekuci za ORP Dobříš je 2. Počet osob v exekuci ve věku 18 – 29 let je celkem 144, počet seniorů (65+) v exekuci je pak dle Mapy exekucí 93.

Na setkání Svazku obcí Dobříšska a Novoknínska budou realizátoři projektu informovat obce regionu o změně novely zákona o místních poplatcích a ověří, jakým způsobem jsou vymáhány pohledávky.

Z diskuze dále vyplynulo:

V ORP Dobříš chybí dluhové poradenství. Proxima Sociale, která tuto službu poskytovala, nemá potřebné finanční prostředky a nyní ani prostory (musel by se omezit provoz nízkoprahového klubu). Dluhové poradenství pro své klienty zajišťuje částečně FCHSK, v současné době však nemají

dostatečné finanční a personální kapacity (odborný pracovník) na rozšíření těchto aktivit. Právnička, která poskytuje toto poradenství pro klienty FCHSK nemá kapacitu na to, aby v rámci svého úvazku u FCHSK poskytovala dluhové poradenství pro širší okruh osob. Magdaléna o.p.s., také poskytuje stručné poradenství pro jejich klienty.

Existují dotace na odborníka v dluhovém poradenství pro města, která na tuto dotaci nejlépe dosáhnou. **V červnu by mělo proběhnout setkání komise prevence kriminality města Dobříše, na kterém metodička projektu přednese možnost požádat o dotaci.**

Dalším řešením je zakomponovat dluhové poradenství do plánované výzvy MAS Brdy – Vltava na podporu zaměstnanosti.

Dále byl představen dotazník pro poskytovatele sociálních služeb.

Bylo diskutováno, které organizace se do šetření zapojí -Farní charita Starý Knín, Magdalena o.p.s, Proxima Sociale, Pečovatelská služba města Dobříše, Centrum sociálních služeb Hvozdy. Dotazník bude vyplněn rovněž vedoucí PS pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, která pracuje v rámci Sociálního odboru města Dobříše. Další přítomné organizace mají klienty z řad osob se ZP, jejichž potřeby jsou v průběhu komunitního mapování jiným způsobem.

Proběhlo upřesnění jednotlivých kategorií zahrnutých v dotazníku:

Kategorie seniorů je definována z hlediska věku tzn. 65 +.

Kategorie jednotlivců budou osoby, které žijí individuálně na ubytovnách, místní bezdomovci, osoby žijící osaměle v jiných typech bydlení do 65 let věku. Jedná se rovněž o mladé lidi, kteří experimentují nebo jsou již závislí na návykových látkách (zde je vazba na rodinu spíše slabší a převládá individuální způsob života).

Kategorie rodiny s dětmi – rodiny mohou být úplné i neúplné, ale je zde důležitá vazba na děti.

Konzultantka pro sběr dat upozornila v tomto kontextu na veřejně dostupnou mapu exekucí. Tato mapa bude zakomponována do analýzy osob ohrožených sociálním vyloučením.

Dotazník bude členěn po jednotlivých obcích, bude za každou kategorií vyplněn zvlášť. Podrobné instrukce budou součástí emailu s rozeslaným dotazníkem, který bude mít formu google formuláře.

V souvislosti s letním obdobím nastává problém s osobami bez domova. Někteří z nich nejsou nikde evidováni a není jisté, kolik jich přesně v regionu je. Byly jim nabídnuty azylové domy, ubytovny, ale vše bylo z jejich strany odmítnuto.

Byly identifikovány následující problematické cílové skupiny:

Mladí lidé ve věku cca 15 – 25 let, kteří se nechťejí zapojit do pracovního procesu. Tyto osoby jsou zároveň často závislé na návykových látkách.

Další skupinou osob, které reálně hrozí sociální vyloučení, jsou osoby s psychiatrickou diagnózou (s diagnostikovanou a zejména ti s dosud nediodagnostikovaným psychiatrickým onemocněním). Sociální dávky včetně invalidního důchodu mohou být v jejich případě velmi nízké. Tento problém (narůstající počet osob s psychiatrickou diagnózou) může souviset rovněž s narůstajícím počtem disfunkčních rodin. Problémy psychiatrického rázu začínají rovněž v stále nižším věku. Další ohroženou skupinou jsou lidé, kteří již dosáhli důchodového věku, ale nemají odpracované potřebné roky a nemají nárok na výplatu důchodů. Tyto osoby jsou obtížně zaměstnatelné.

Poté co zástupci poskytovatelů sociálních služeb a zástupci obcí vyplní dotazníky, budou realizovány individuální rozhovory s osobami ohroženými sociálním vyloučením.

Následovala práce ve skupinách, kdy PSSL měli diskutovat následující témata:

- **Způsob trávení volného času dětí a mládeže (vedoucí každé PS udělal následně souhrn diskutované problematiky pro potřeby zápisu)**

Nejčastější :

- 1) Sociální síť
 - 2) PC, tablety, mobily
 - 3) Nudí se – s tím je pak spojeno „zevlování venku“ – snadněji pak zahánějí nudu alkoholem, kouřením, experimentují s drogami, objevuje se vandalismus, drobné krádeže
 - 4) Nákupy – obchodní centra
 - 5) Spánek
 - 6) Párty – tzv. privaty – víc se scházejí u někoho doma, než že by chodili na disco
 - 7) Skatepark – využívají ale spíš jako místo k setkání, posedávání, než k tomu, aby se učili jezdit
-

V ideálním případě:

- kroužky – hudební výchovy, výtvarné kroužky apod.
- sport
- brigády
- s rodinou
- učení, doučování
- knihovna (i PC)
- návštěvy + přespávačky
- kino, divadlo, koncerty, festivaly
- bazén (koupání)
- lyžování + zimní sporty
- skaut

- **Provázanost sociálních a zdravotních služeb (vedoucí každé PS udělal následně souhrn diskutované problematiky pro potřeby zápisu)**
- Slušné pokrytí potřeb kompenzačních pomůcek
- Domácí zdravotní péče – FCH SK, Andělka, Pleš, Pečovatelská služba města Dobříše – paliativní péče (bohužel bez uzavření smlouvy s poj.), zkušenost PS Dobříš – chybí provázanost PS na zdravotní terénní služby
- Chybí terénní hospicová péče (soc. + zdrav. + doprovázející péče)
- Nedostatečné návštěvy praktických lékařů v domácnostech
- Nedostatek míst v DS, kde se spojuje sociální i zdravotní služba
- Chybí psychiatr – pro děti, dospělé, gerontologický psychiatr
- Nedostatečné informování občanů praktickými lékaři o sociálních službách (ochota spojit sociální informace se zdravotními – provázanost)
- nedostupná ambulantní a terénní psycho - rehabilitační péče a psychoterapie pro osoby s psychiatrickým onemocněním a s psychiatrickým onemocněním v kombinaci s mentálním postižením (psychiatři často pouze předepisují léky)
- diagnostika psychických onemocnění a mentálního postižení v dospělosti (z toho vyplývající nárok na invalidní důchod a další dávky, tito lidé často nejsou schopni vykonávat práci na plný úvazek a stávají se vyloučenými z trhu práce a přežívají na dávkách v hmotné nouzi)
- chybí hrazení nebo aspoň příspěvek na speciální rehabilitaci pro kombinované postižení zvláště u dětí
- chybí pracovní uplatnění pro osoby se znevýhodněním (zdravotním a mentálním), které nejsou schopny pracovat v běžném pracovním poměru (tréninkové zaměstnávání a chráněné zaměstnávání).
- v krizových situacích, např. v případě náhlé hospitalizace pečující osoby- problém s nedostatkem kapacity akutních míst odlehčovací služby (nejsou žádné)
- nedostatek bydlení pro zdravotně a jinak znevýhodněné osoby (chráněné bydlení, bydlení s podporou).
-

Co bude probíhat na příštím setkání pracovní skupiny

- Představení výstupů sociodemografické analýzy s predikcí vývoje počtu obyvatel do roku 2030. Související vývoj kapacit sociálních a zdravotnických služeb. Bude prostor pro komentáře a připomínky.
- Finalizace šetření problematiky osob ohrožených sociálním vyloučením – šetření u obcí, u poskytovatelů + data ÚP, následně šetření mezi klienty.
- Představení nového člena týmu.
- Další setkání – konec září 2018 v Pečovatelském domě na Dobříši – úterý od 15:00 hodin.

Příloha: Prezenční listina

Zapsala: Ing. Petra Křivonosková

Ověřila: Bc. Markéta Dvořáková, DiS.